

El llenguatge

La cosa va així

Cada llengua ha anat desenvolupant, d'una manera pròpia i particular, l'ús d'unes determinades formes de llenguatge per a l'expressió d'idees genèriques, molt àmplies o poc definides, i aptes per a la seva aplicació en nombrosíssims casos en què fan la funció d'element substitutiu de termes específics de molt diversa mena. Es tracta, en general, de substantius que ja tenen pròpiament un significat genèric o inconcret, o si es vol neutre, o determinades frases gramaticals, especialment pronominals, que participen d'aquest mateix caràcter. Però encara que dues o més llengües coincideixin en la tria d'un mateix mot o frase com a mitjà per a expressar la inconcreció, com hem dit, aquesta coincidència només és parcial i cada llengua ha desenvolupat altres mitjans d'una manera més pròpia i exclusiva.

Un dels mots que el francès ha escollit per a la funció que comentem és el substantiu «affaire», amb el qual arriben a designar des d'un fet d'armes fins al fet o equipatge personal (revestint la forma del plural). Com és sabut, aquest mot, quan s'usa amb el seu valor original es pot traduir al català per negoci o bé per la seva forma corresponent, afer, però aquesta traducció no és adequada en tots aquells nombrosíssims casos en què «affaire» ultrapassa el seu específic sentit primitiu, limitació que no sempre tothom té en compte, i així hom ha arribat a traduir «affaire» per negoci en un context en què hi és usat significant «batalla».

En català, el mot de valor genèric més usual és segurament cosa, que pot traduir «affaire» en un gran nombre de casos: significant un fet d'armes —La cosa fou molt dura—, un episodi —Com va la cosa?—, l'equipatge —On teniu les vostres coses?— etc. Es, també, amb aquest mateix substantiu amb què resollem molts dels casos que el castellà resol amb l'article neutre «lo» —La cosa més trista és que...—, i cal recordar, així mateix, la seva intervenció en algunes solucions gramaticals, com és ara el relatiu neutre: la qual cosa o cosa que. Els altres noms usats habitualment amb aquest valor genèric són fet, cas, raó i, amb una aplicació més circumscrita a uns determinats ordres d'idees, paraula, andròmines, històries o romanços, etc. Cal esmentar, encara, certes formes pronominals, com allò i això, el seu equivalent feble ho, i les també febles en, la (o les, representant, implícitament, la idea de «cosa»: fer-ne una de grossa, passar-la magra. Notem que la frase del francès «avoir affaire a quelqu'un» es pot traduir per haure-se-les amb al-